УДК 811.111’42:82’38
DOI https://doi.org/10.52726/as.humanities/2022.1.20

І. В. ВОЙТАНІК
викладач кафедри іноземних мов,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
Електронна пошта: iravoitanik@gmail.com
http://orcid.org/0000-0002-5350-9375

І. З. ТЕРСІНА
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
Електронна пошта: tersina_i@ukr.net
http://orcid.org/0000-0003-3167-1504

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРОВО-КОМПОЗИЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АНЛОМОВНОЇ НАУКОВОЇ СТАТТІ У ЕКОНОМІЧНОМУ ДИСКУРСІ

У статті висвітлюються особливості структурно-семантичної організації англомовної наукової статті у економічному дискурсі. У ній розглянуто поняття «економічний дискурс», «наукова стаття», представлені основні структурно-композиційні елементи. Соціально-економічні трансформації, перехід до інноваційної моделі розвитку і входження України до європейського освітнього простору вимагають від майбутніх економістів-міжнародників оволодіння не лише професійними знаннями, навичками та вміннями, а й іноземною мовою як засобом міжнародного спілкування. , а також уміти створювати й обробляти інформацію. Реалізація цього завдання відбувається через формування у студентів дискурсивної компетентності, яка розуміється як сукупність знань, умінь, навиків, а також способів діяльності, пов’язаних з побудовою і ситуативним розумінням дискурсів як об’єктів реальної дійсності в процесі здійснення професійної діяльності. Дискурсивна компетентність включає володіння прийомами організації текстової інформації, засобами спілкування і жанрово-структурними елементами мови. Економічний дискурс визначається як сукупність мовних актів, які використовують під час визначення та характеристики економічних процесів. Основними ознаками економічного дискурсу вважають цілі та учасників. Основними жанрами економічного дискурсу можуть виступати наукові статті, інформаційно-аналітичні статті, економічні новини, доповіді, ділові листи, хроніка форумів/ конференцій і т.ін., а його основними типами – коментарі, реклама, інструкції, описи, пояснення, аргументація, графіки та діаграми, карти, таблиці, схеми. Поняття «наукова стаття» розглядається як завершене мовленнєве утворення, яке містить змістовну, структурно-граматичну єдність, що реалізується в усній або писемній формі. Розглядаючи стилі та підстилі наукових статей виділяють дві групи: 1) економічні тексти публіцистичного стилю; 2) економічні тексти наукового стилю. Було доведено, що статті обох стилей характеризується замкнутістю, зв’язністю, різними типами лексичного, граматичного, логічного, стилістичного зв’язку. Визначено, що наукова стаття є засобом спілкування у сфері науки, з певним рядом особливостей, серед яких виділяємо: попереднє осмислення вислову, монологічний характер, строгий відбір мовних засобів, тяжіння до нормованої мови.

Ключові слова: економічний дискурс, жанр, наукова стаття, економічний текст, організація тексту.

Вступ. Ринкове трансформування економіки України, розвиток міжнародних засобів масової комунікації та динамічність соціально-економічних змін вимагають від майбутніх економістів-міжнародників оволодіння не лише професійними знаннями, навичками та вміннями, а й іноземною мовою як засобом міжнародного спілкування. Аналіз професіограми економіста-міжнародника дозволяє стверджувати, що діяльність економіста-міжнародника охоплює зовнішньоекономічну, валютну-кредитну, фінансово-підприємницьку та інші сфери, що він повинен знати аспекти розвитку світової економіки, управління компаніями, організаціями тощо, розуміти політичні, соціальні та культурні аспекти світового розвитку,

а також уміти створювати й обробляти інформацію. Реалізація цього завдання відбувається через формування у студентів дискурсивної компетентності, яка визначається вмінням сприймати, розрізняти, оцінювати, інтерпретувати, аналізувати, а також створювати власні різноманітні види та типи дискурсів, а також інтерпретувати різні види писемних текстів, відповідно до комунікативної мети та конкретного ситуативного контексту.

Вчені М. О. Кузнецова [Кузнецова : 2017], Т. В. Буяльська [Буяльська : 10] розглядають дискурс як комунікативну подію (ситуацію), яка покликана інтегрувати текст з позамовними, референційними, когнітивними і психологічними чинниками, що забезпечують взаємодію учасників спілкування, їхні мотиви, цілі та стратегії. Він дає підстави розглядати дискурс не тільки з погляду мовленнєвих актів, а й як особливу форму репрезентації різних видів знання, які визначають мовленнєві стратегії комунікації і впливають на вибір мовних форм у процесі формування дискурсу.

За такого розуміння дискурсу текст є комунікативною подією та характеризується структурністю, орієнтацією на продукт та віртуальністю, а створення та сприйняття тексту неможливе без ментальних процесів та соціального контексту, хоча він і має свою специфіку. Таким чином текст є вигідним дидактичним матеріалом, оскільки він почав сприйматися крізь призму цілісного та закінченого за формою і змістом зразка мовної комунікації [Малімон : 39–41], який містить у собі мовний матеріал, що вивчається, певну тему, яка стимулює ситуацію спілкування, а також мовленнєві формули *(*англ. *Functional language* або *Functions)*, які сприяють формуванню загального іншомовного філологічного кругозору з одного боку, а з іншого – допомагають студентам набути рис вторинної мовної особистості.

Через це стає актуальним **завдання** виявити та вивчити особливості мовного стилю
сучасної наукової статті, а також провести аналіз характерних рис їхньої жанрово-композиційної організації у економічному дискурсі. Для досягнення цієї мети вивчено і проаналізовано лінгвістичну літературу з проблематики дослідження вітчизняних і закордонних вчених.

Виклад основного матеріалу. Під *економічним* дискурсом розуміють сукупність мовних актів, які використовують під час визначення та характеристики економічних процесів [Molodcha : 34], усні та письмові тексти або їхні фрагменти, які відображають реалії світу економіки і які створені професіоналами, аналітиками та журналістами [Ільїн : 130]. Він містить в основі дві найголовніші ознаки: цілі та учасників. Мета економічного дискурсу полягає у встановленні взаємовигідних відносин та їх оптимізації у сфері економіки. Учасниками економічного дискурсу виступають фізичні та юридичні особи, які беруть участь в операції товарного обміну. З одного боку, це представники певного інституту, тобто фахівці зі сфери економіки, з іншого – соціум, люди, які звертаються до них [Kachmar: 82–83]. Звідси випливає, що залежно від сфери діяльності учасників економічного дискурсу тексти можуть бути фаховими, тобто розрахованими на спеціалістів у галузі світової економіки та масово-популярними або професійно орієнтованими, тобто розрахованими як на фахівців, так і на широку аудиторію. Залежно від сектору економіки в економічному дискурсі можна виділити такі його підвиди [Перегінчук : 111–114]: промислово-, фінансово- та торгово-економічний, податковий, підприємницький та ін. Залежно від підвиду економічного дискурсу його метою може бути:

– створення економічних теорій, дослідження напрямків розвитку економіки, експертний аналіз та оцінка економічного стану країни тощо (фаховий економічний дискурс);

– інформування читача/ глядача/ слухача про стан економіки, про події в економічному житті суспільства, формування його «економічного світогляду» тощо (масово-популярний економічний дискурс).

З огляду на це, основними жанрами економічного дискурсу можуть виступати наукові статті, інформаційно-аналітичні статті, економічні новини, доповіді, ділові листи, хроніка форумів/ конференцій і т.ін., а його основними типами – коментарі, реклама, інструкції, описи, пояснення, аргументація, графіки та діаграми, карти, таблиці, схеми тощо. Вони сприяють формуванню навичок і вмінь добору і ефективного використання системи письмових мовних засобів (дискурсу) у межах комунікативної ситуації. Схеми, графіки, рисунки тощо, з одного боку,

роблять текст естетично привабливим, підсилюють мотиваційну спроможність студентів (термін Л. П. Смєлякової) до пояснення наукових понять та адекватного використання фахової лексики, а з іншого – забезпечують його доступність [Смєлякова : 1992]. При цьому функціональний стиль фахового та масово-побутового економічного дискурсу відрізняється. Він може бути науковим, офіційним, комерційним, юридичним, публіцистичним, побутовим і т.ін.

Проблемі дослідження наукових статей економічного дискурсу присвячено низку робіт. Так, доволі значну кількість робіт присвячено аналізу загальної жанрово-композиційної організації наукової статті Л. К. Малімон [Малімон : 2008], В. Е. Чернявська [Чернявская : 2010], Т. А. Єщенко [Єщенко : 2009], текстів економічної публіцистики [Колегаева : 1991], категоріальні ознаки тексту [Кухаренко : 1988, Кубрякова : 2001].

Сучасне розуміння наукової статті економічного дискурсу грунтується на розумінні її як одиниці мовлення, яка може бути зведена до короткого висловлювання – тези, а побудова тексту статті постає як процес розгортання цієї тези (тематичної смислової опори, ядра). Таким чином, стаття передбачає наявність *трьох сторін*: адресанта (автора), текстового матеріалу (усного або письмового) й адресата (реципієнта) [Кубрякова : 37].

Науковці В. Е. Чернявська, Т. А. Єщенко, Май Лікунь [Май Лікунь : 2008] стверджують, що англійська наукова стаття призначена для обслуговування сфери наукового спілкування; в ній продукуються й теоретично осмислюються об'єктивні знання про дійсність; їй властива низка особливостей: логічна побудова, абстрактність, точність, об'єктивність, інформаційна насиченість матеріалу, термінологічність, поняттєвість, узагальненість, однозначність, лаконічність, переконливість, аргументованість, аналітичність, які реалізуються за допомогою різноманітних мовних засобів. Вона має регламентовану структуру [Єщенко]:

– *заголовок* (англ. *title of the scientific paper*) – виражає основну ідею тексту;

– *інформація про авт*ора (англ. *author's affiliation*);

– *анотація* (англ. *abstract*) – коротке і вичерпне викладення змісту наукової статті;

– *ключові слова* (англ. *key words*) – слова або сполучення слів, які допомагають визначити тематику статті;

– *прийняті позначе*ння (англ. *notation*) – використовуються, коли існує ймовірність неоднозначного трактування певних термінів і понять;

– *вступ* (англ. *introduction*) – вступна частина статті є «оформленням фону» для основної проблеми статті і покликана зацікавити читача темою та забезпечити його потрібним для подальшого усвідомлення довідковим матеріалом;

– *основна част*ина (англ. *body of the paper*) – текст, у якому розкривається тема статті, її мета, формулюються завдання й пропонуються шляхи розв'язання накреслених завдань;

– *висновки* (англ. *conclusions*) – текст-підсумок;

– *подяки колегам та установам* (англ. *acknowledgments*) – текст, у якому висловлюється подяка колегам за критичні зауваження, за надані інформацію або дослідний фактичний матеріал;

– *бібліографія* (англ. *references*) – перелік використаної літературних та нших джерел.

Відповідно до учасників та сфери спілкування виділяють відповідні стилі та підстилі текстів наукових статей економічного дискурсу [Май Лікунь : 9–10]:

1. Економічні тексти публіцистичного стилю. Підстиль інформаційної економічної публіцистики (економічна хроніка, замітка, репортаж, інформаційна кореспонденція, інформаційне інтерв'ю, інформаційний звіт тощо); підстиль аналітичної економічної публіцистики (економічний коментар, огляд, рецензія, стаття, аналітичне інтерв'ю тощо).

2. Економічні тексти наукового стилю. Підстилі: власне науковий (економічна монографія, дисертація, наукова економічна стаття, доповідь, дипломна і курсова роботи з економічних спеціальностей); навчально-науковий (підручник, навчальний посібник, методичний посібник, вказівки, рекомендації, порадник тощо); науково-інформаційний (економічний реферат і анотація більшого за обсягом наукового економічного тексту); науково-довідковий (енциклопедія, довідник, каталог, прейскурант, перелік із різних сфер економіки); науково-діловий (патент, автореферат економічної дисертації, економічний науковий звіт, висновок економічної експертизи); науково-популярний

(нарис, економічна стаття та лекція, спрямовані на популяризацію економічних знань серед громадян) тощо.

Основна мета економічних текстів публіцистичного стилю доступно донести до адресата нефахівця результати складних наукових досліджень. Англійські економічні тексти публіцистичного стилю зорієнтовані на широкий загал читачів. Їм характерні: динамізм, конкретність, образність, діалогічність, активніша роль автора і його взаємозв'язок з читачем, суб'єктивно-об'єктивний характер викладу, чим і визначається його лексико-фразеологічне і морфолого-синтаксичні своєрідність: широке використання слів-уявлень і експресивно забарвлених засобів (зокрема метафор, епітетів, порівнянь, перифраз). У цих текстах максимально проявляється індивідуальний стиль автора, а також емоційно-експресивне забарвлення викладу наукових положень. Синтаксис економічних текстів публіцистичного стилю в також характеризується більшою розгорнутістю речень, спрощеністю конструкцій, пропуском логічних посилань і обґрунтувань. У економічних текстах публіцистичного стилю менше використовується термінологічна лексика і переважає загальнонаукова. Це зумовлено тим, що економічні тексти публіцистичного стилю орієнтовані на потенційного читача, який недостатньо володіє навичками наукового спілкування в певній галузі знань, тому автор приділяє більше уваги постулюванню тих чи інших положень, ніж їх поясненню, виведенню обґрунтуванню з використанням суто теоретичних і логічних методів. Таким чином говоримо про популяризацію наукового знання як когнітивного процесу обробки наукового знання при повторній його репрезентації. А саме, використання стратерії яка направлена на адаптацію рівнів знань адресата до рівняз нань адресанта в процесі обробки наукової інформації [Варнавська : 46]. У таких текстах замість абстрактних формул і положень подається конкретний ілюстративний матеріал, використовується візуальні опори (графіки, діаграми, схеми, таблиці та ін.), вербальні та не вербальні знаки.

Економічні тексти публіцистичного стилю також мають регламентовану структуру:

– заголовок (title of the scientific paper) – виражає основну ідею тексту;

– інформація про автора (author's affiliation);

– вступ (introduction) – вступна частина статті є «оформленням фону» для основної проблеми статті і покликана зацікавити читача темою та забезпечити його потрібним для подальшого усвідомлення довідковим матеріалом;

– основна частина (body of the paper) – текст, у якому розкривається тема статті, її мета, формулюються завдання й пропонуються шляхи розв'язання накреслених завдань;

– висновки (conclusions) – текст-підсумок.

Як бачимо, не лише зміст, але й структура економічного тексту публіцистичного значно простіша.

Економічний текст наукового стилю призначений для вузького кола читачів − спеціалістів у певній галузі, які володіють необхідною сумою знань, певним досвідом, що дає змогу адекватно сприймати інформацію. Його функція полягає в тому, щоб довести, обґрунтувати, аргументувати інтелектуальну інформацію, привернути увагу читача до відповідної проблеми [Сурмін : 6–7]. З огляду на це науковий текст завжди заздалегідь продуманий і підготовлений. Він характеризується виразністю і логічністю, стислістю, точністю, нейтральною експресивністю. Синтаксис економічного тексту наукового стилю характеризується наявністю складних синтаксичних структур широким використання символів, таблиць, формул, тощо, використання безособових речень, пасивних конструкцій, композиційна складність викладу [Леонтьев : 31], використання економічних понять, термінів та категорій. На відміну від економічним тексту публіцистичного стилю, він не припускає спрощення і користується понятійним апаратом.

Слід відмітити, що наукові статті економічного дискурсу відносяться до писемної форми реалізації. Письмо відокремлене від ситуації спілкування і є контекстним. Таке письмо потребує досконалішого обдумування, щоб забезпечити вимоги правильності, адекватності змісту, відповідності темі, повноти висловлювання, чіткості викладу думки. Контекстна діяльність письма передбачає, що той, хто пише, здійснює цю діяльність довільно, сам активізує й контролює її, створює письмовий текст самостійно, перебираючи мовні засоби [Кузьмінський : 40]. На відміну від усного тексту, реалізація якого

відбувається швидше за письмовий текст і передбачає зворотній звя'зок, письмовий продукт не передбачає миттєвого зворотного зв'язку, тому має бути більш обґрунтованим, логічним, доказовим від початку його створення. Для письмового тексту діалог, тобто взаємодія учасників комунікації, починається зі сприйняття адресатом тексту адресанта. Якщо ментальні процеси та соціальний контекст обох учасників цього діалогу неадекватні, він буде малоефективним, малоймовірним або неможливим. Тому при створенні того чи іншого типу статті адресант повинен обов'язково зважати на контекст, у якому пишеться стаття, релевантні для сфери професійної діяльності функціональні цілі, з якими адресант та адресат залучаються до спілкування, тематику дискурсу, характер взаємодії та статусно-рольові відносини між комунікантами, їх спільним досвідом, а також підпорядковувати свої ментальні процеси вимогам, сформульованим для певного виду письмового твору [Єрченко]. До ментальних процесів ми пропонуємо залучити обсяг інформації (знань), яким володіє адресант, мотивацію та аргументи, які спонукають його до створення письмового твору, когнітивні та психологічні чинниками, які опосередкують взаємодію учасників спілкування, обсяг доступу адресанта до загального поля інформації, рівень смислового навантаження та прийнятності для цільової аудиторії, мети створення письмового тексту взагалі.

Характерною ознакою наукової статті є наявність економічних відносин, як суспільного інституту. Такий тип інституту (тобто фахівці зі сфери економічних відносин) містить сукупність властивих йому соціальних норм, зразків поведінки і діяльності, форм організації мовного матеріалу тощо.

Висновки. На підставі вище викладеного можна зробити наступні висновки. Економічний дискурс є комунікативним явищем, яке характеризується наявністю цілями та учасниками спілкування. Урахування функціонального призначення, учасників та ситуацій спілкування, прагматичного та соціального контексту, мети повідомлення у комплексі робить можливим виділення промислово-, фінансово- та торгово-економічний, податковий, підприємницький та ін. підвидів економічного дискурсу. Різні підвиди економічного дискурсу втілюються у різних жанрах. Наукова стаття віддзеркалює мовленнєву специфіку сфери наукового спілкування. Головне призначення наукової статті – систематизація знань, класифікація, доведення теорій, виклад матеріалу. Вона має регламентовану структуру. Мова наукової статті має свої особливості, такі як логічна побудова, абстрактність, точність, об'єктивність, інформаційна насиченість матеріалу, термінологічність, поняттєвість, узагальненість, однозначність, лаконічність, переконливість, аргументованість, аналітичність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буяльська Т. І. Вираження комунікативної підтримки в сучасному англомовному побутовому та психотерапевтичному дискурсі: когнітивно-дискурсивний аспект : автореф. дис. ... канд.філол.наук : 10.02.04. Київський університет ім. Бориса Грінченка. Київ, 2016. 20 с.

2. Варнавська І. Специфіка опрацювання текстів наукового стилю економічного спрямування. *Витоки педагогічної майстерності*. *Серія «Педагогічні науки»* 2021. Випуск 27. С. 46.

3. Єрченко О. В. Структурно-композиційні та лінгвокогнітивні принципи наукової медичної статті та анотації [Електронний ресурс] : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2015. 269 с. URL: http://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/dis_yerchenko.pdf

4. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 264 с

5. Ільїн В. Метафізичний дискурс економічної теорії. *Філософська думка*. 2006. № 5. С. 127–142.

6. Колегаева И. М. Текст как единица научной и художественной коммуникации : монография. Одесса : Ред.-изд. отдел обл. управления по печати, 1991. 121 с

7. Конспект лекцій з дисципліни «Текст і текстова комунікація в аспекті перекладу» для магістрантів спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)» усіх форм навчання / уклад. М. О. Кузнецова. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. С. 37.

8. Кубрякова Е. С. Про текст і критерії його визначення. *Текст. Структура и семантика*. Т. 1. М. : Вища школа, 2001. С. 72–81

9. Кузьмінський А. І. Методика навчання англійської мови в аспекті комунікативно-когнітивного підходу / А. І. Кузьмінський, О. І. Вовк. Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. С. 40.

10. Кухаренко В. А. Интерпретация текста. М. : Просвещение, 1988. 182 с.

11. Леонтьев А. А. Высказывание как предмет лингвистики, психолингвистики и теории коммуникации. Синтаксис текста / отв. ред. Г. Золотова. М. : Наука, 1979. С. 31.

12. Май Лікунь. Російський економічний текст у функціонально-стилістичному та соціолінгвістичному аспектах : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.02. Таврійський нац. ун-т ім. В. І.Вернадського. Сімферополь, 2008. С. 9–10.

13. Малімон Л. К. Семантико-синтаксична характеристика мовленнєвого жанру наукової статті / Л. К. Малімон, А. Д. Шкаровецька. *Вісник ВНУ ім. Лесі Українки. Філологічні. науки*. 2008. № 4. С. 38–41.

14. Перегінчук У. Д. Жанрова класифікація економічного дискурсу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія Філологічна*. 2012. Вип. 23. С. 111–114.

15. Смелякова Л. П. Художественный текст в обучении иностранным языкам в языковом вузе (теория и практика отбора) : монография. СПб. : Образование, 1992. 142 с.

16. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. К. : НАДУ, 2008. С. 6–7.

17. Чернявская В. Е. Интерпретация научного текста : учебное пособие. Изд. 5-е. М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010. 128 с.

18. Kachmar O. Yu. Economic discourse as a type of institutional discourse. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. Острог : Вид- во НаУОА, 2021. Вип. 11(79). С. 82–83.

19. Molodcha N. S. Systemic and Innovative Lexicon of the Economic Discourse. *Вісник. Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. Харків, 2016. Вип. 83(34). С. 122–128.

REFERENCES

1. Buialska T. I. (2016) Vyrazhennia komunikatyvnoi pidtrymky v suchasnomu anhlomovnomu pobutovomu ta psykhoterapevtychnomu dyskursi: kohnityvno-dyskursyvnyi aspect [Expression of communicative support in modern English-language domestic and psychotherapeutic discourse: cognitive-discursive aspect] (PhD Thesis), Kyiv : Kyiv university of Borys Hrinchenko. (in Ukrainian)

2. Varnavska I. (2021) Spetsyfika opratsiuvannia tekstiv naukovoho styliu ekonomichnoho spriamuvannia [Specificity of elaboration of texts of scientific style of economic direction]. *The origins of pedagogical skills. Series "Pedagogical Sciences"*. Vol. 27, P. 46.

3. Yerchenko O. V. (2015) Strukturno-kompozytsiini ta linhvokohnityvni pryntsypy naukovoi medychnoi statti ta anotatsii [Elektronnyi resurs] [Structural-compositional and linguocognitive principles of scientific medical article and annotation [Electronic resource] (PhD Thesis) (accessed 26 March 2021). Retrieved from http://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/dis_yerchenko.pdf

4. Yeshchenko T. A. (2009) Linhvistychnyi analiz tekstu: navch. Posibnyk [Linguistic analysis of the text: teaching. manual]. Kyiv : VTs «Akademiia». (in Ukrainian)

5. Ilin V. (2006) Metafizychnyi dyskurs ekonomichnoi teorii [Metaphysical discourse of economic theory.] *Filosophic thought*. Vol. 5. pp. 127–142. (in Ukrainian)

6. Kolehaeva Y. M. (1991) Tekst kak edynytsa nauchnoi y khudozhestvennoi kommunykatsyy: monohrafyia [Text as a unit of scientific and artistic communication: monograph]. Odessa : Red.-yzd. otdel obl. upravlenyia po pechaty. (in Russian)

7. Kuznetsova M. O. (2017) Konspekt lektsii z dystsypliny «Tekst i tekstova komunikatsiia v aspekti perekladu» dlia mahistrantiv spetsialnosti 035 «Filolohiia», spetsializatsii 035.04 «Hermanski movy ta literatury (perekladvkliuchno)» usikh form navchannia [Compendium of lectures on the discipline "Text and text communication in the aspect of translation" for undergraduates of specialty 035 "Philology", specialization 035.04 "Germanic languages and literatures (translation of inclusive)" of all forms of education]. Zaporizhzhia : ZNTU. P. 37. (in Ukrainian)

8. Kubriakova E. S. (2001) Pro tekst i kryterii yoho vyznachennia. *Tekst. Struktura y semantyka* [About the text and criteria for its definition]. *Text. Structure and Semantics*. Vol. 1. M. : Vyshcha shkola. pp. 72–81.

9. Kuzminskyi A. I., Vovk O. I. (2011) Metodyka navchannia anhliiskoi movy v aspekti komunikatyvno-kohnityvnoho pidkhodu [Methods of teaching English in the aspect of communicative and cognitive approach]. Cherkasy : Vyd-vo ChNU of. B. Khmelnytskoho. P. 40. (in Ukrainian)

10. Kukharenko V. A. (1988) Ynterpretatsyia teksta [Interpretation of the text]. M. : Prosveshchenye. (in Russian)

11. Leontev A. A. (1979) Vyiskazyivanie kak predmet lingvistiki, psiholingvistiki i teorii kommunikatsii. Sintaksis teksta [Utterance as a subject of linguistics, psycholinguistics and communication theories. Text syntax]. M. : Nauka. P. 31. (in Russian)

12. Mai Likun. (2008) Rosiiskyi ekonomichnyi tekst u funktsionalno-stylistychnomu ta sotsiolinhvistychnomu aspektakh [Russian economic text in functional and stylistic and sociolinguistic aspects] (PhD Thesis), Simferopol: Tavriiskyi nats. un-t of. V.I.Vernadskoho.

13. Malimon L. K. (2008) Semantyko-syntaksychna kharakterystyka movlennievoho zhanru naukovoi statti [Semantic-syntactic characteristic of the speech genre of a scientific article]. *Visnyk VNU of. Lesi Ukrainky. Filolohichni. Nauky*. Vol. 4. pp. 38–41.

14. Perehinchuk U. D. (2012) Zhanrova klasyfikatsiia ekonomichnoho dyskursu Genre classification of economic discourse]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia».. Seriia Filolohichna*. Vol. 23. pp. 111–114.

15. Smelyakova L. P. (1992) Hudozhestvennyiy tekst v obuchenii inostrannyim yazyikam v yazyikovom vuze (teoriya i praktika otbora): monografiya [Literary text in teaching foreign languages in a language university (theory and practice of selection): monograph]. Saint Petersburg : Obrazovanie. (in Russian)

16. Surmin Yu. P. (2008) Naukovi teksty: spetsyfika, pidhotovka ta prezentatsiia: navch.-metod. Posib [Scientific texts: specifics, preparation and presentation: educational and methodical manualï. K. : NADU. pp. 6–7. (in Ukrainian)

17. Chernyavskaya V. E. (2010) Interpretatsiya nauchnogo teksta: uchebnoe posobie.izd. 5-e [Interpretation of a scientific text: a textbook. Vol. 5]. Moscow : Knizhnyiy dom «LIBROKOM». (in Russian)

18. Kachmar O. Yu. (2021) Economic discourse as a type of institutional discourse. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriia «Filolohiia»*. Vol. 11(79). pp. 82–83.

19. Molodcha N. S. (2016) Systemic and Innovative Lexicon of the Economic Discourse. *Visnyk Kharkiv. nats. un-t of V. N. Karazina. Inozemna filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov*. Vol. 83(34). pp. 122–128.

I. V. VOITANIK
English Teacher at the Department of Foreign Languages,
Educational and Scientific Institute of International Relations Taras Shevchenko Kyiv National University,
Kyiv, Ukraine
E-mail: iravoitanik@gmail.com
http://orcid.org/ 0000-0002-5350-9375

I. Z. TERSINA
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Languages,
Educational and Scientific Institute of International Relations Taras Shevchenko Kyiv National University,
Kyiv, Ukraine
E-mail: tersina_i@ukr.net
http://orcid.org/0000-0003-3167-1504

STRUCTURAL AND SEMANTIC CHARACTERISTICS OF GENRE DESIGN OF ENGLISH SCIENTIFIC ARTICLE IN ECONOMIC DISCOURSE

The purpose of the present paper is to determine the characteristics of stylistic and semantic design of scientific articles written in the English language within the economic discourse. This study investigated the terms ‘economic discourse’, ‘scientific article’ and its basic structural components. Social and economic transformations, the transition to innovative development model and joining of Ukraine to the European educational area requires from future international economists not only professional knowledge and skills but also knowledge of a foreign language as a means of global communication as well as the skills to form and process the data. This task is realized through forming students’ discourse competence, which is considered as unity of knowledge and skills, and also ways of activities related to the design and contextual understanding of discourses as objects of real activities in the course of professional practice. Discourse competence includes skills at using relevant methods of designing the text, skills at using means of communication, and application of genre and structural elements of language. Economic discourse is defined as a combination of language acts used during the determination and characterization of economic processes. Purposes and participants are considered to be the main features of economic discourse. The main genres of economic discourse may be scientific articles, informative and analytical articles, economic news, reports, business letters, releases of forums | conferences and etc., as well as the main types of economic discourse may be comments, advertisement, instructions, descriptions, explanations, arguments, graphics and diagrams, maps, tables, schemes. The term ‘scientific article’ is considered as completed speech construction, containing contextual, structural and grammatical cohesion, that is realized in oral or written form of speech. Given the styles and sub-styles of scientific articles the findings showed that two groups of articles are distinguished: 1) economic texts of publicist style; 2) economic texts of academic style. From these findings it may be stated that the articles of both styles are characterized by cohesion and various types of lexical, grammatical, logical and stylistic discourse connection. The analysis also demonstrated that scientific article is a means of communication in the field of science, characterized by advance understanding of the utterance, by monologue features, fixed selection of figures of speech and tendency to terminology.

Key words: economic discourse, genre, scientific article, economic text, the design of the text.